

HELSETILSYNET

tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

DERES REF: / YOUR REF:

VÅR REF: / OUR REF:

2012/1336 | ANS

DATO: / DATE:

27 . august 2013

Høringsuttalelse om anvendelse av helselovgivningen for Svalbard og Jan Mayen

Statens helsetilsyn viser til mottatt høringsnotat av 20. mars 2013, og støtter i hovedsak departementets forslag slik det foreligger.

Vi anser det som viktig at tilsynsansvaret tydeliggjøres, og har i det følgende noen merknader til enkelte av bestemmelsene i forskriftsutkastet.

Spesialisthelsetjenesteloven

Når det gjelder spesialisthelsetjenestelovens anvendelse på Svalbard er det viktig for Statens helsetilsyn at vi har hjemmelsgrunnlag for å føre tilsyn med tjenestene. Etter vår vurdering vil helsepersonelloven §§ 16 jf. 4 ikke gi tilstrekkelig hjemmel til å føre tilsyn på virksomhetsnivå. Vi ser det derfor som nødvendig at forskriften blir vedtatt med den foreliggende ordlyden i § 3.

Helsepersonelloven

Det er presisert i forskriftsutkastet § 4 at meldinger etter helsepersonelloven § 32 skal gå til Sysselmannen. Når det gjelder meldinger etter helsepersonelloven § 33, fremgår det av vurderingen av om loven bør gjelde at det etter departementets vurdering ikke er behov for å klargjøre hvem meldinger etter § 33 skal sendes til.

Statens helsetilsyn mener at det bør gjøres en tilsvarende presisering for § 33 som for § 32, for å tydeliggjøre hvem som skal motta disse meldingene. Ordlyden i § 33 er like generell som ordlyden i § 32, og det er ikke gitt at helsepersonell som arbeider på Svalbard er kjent med at det er Longyearbyen lokalstyre og Sysselmannen som sammen utøver barneverntjenestens oppgaver.

Forholdet til pasient- og brukerrettighetsloven

Statens helsetilsyn er av den oppfatning at det kan oppstå vanskelige tolknings spørsmål ved at man viser til bestemmelser i pasient- og brukerrettighetsloven uten at denne, eller de aktuelle bestemmelsene, skal gjelde.

Eksempelvis er ikke bestemmelsene om samtykkekompetanse fullt ut gjenspeilet i helsepersonelloven, og det kan oppstå tolkningsspørsmål blant annet knyttet til spørsmål om samtykke på vegne av barn, og ved blodgivning og blodoverføring.

Lov om psykisk helsevern

I forskriftsutkastet § 7 er det foreslått at §§ 3-1 og 3-6 skal gjelde. Statens helsetilsyn vil be departementet vurdere om ikke også § 4-8 burde gis tilsvarende anvendelse for Svalbard, da denne bestemmelsen gir en mer detaljert fremstilling av hva som ligger i begrepet tvang. Tvang er et alvorlig inngrep i den enkeltes rettssfære, og det er viktig at hjemmelen da er tydelig og gir grunnlag for en forutsigbar behandling.

Folkehelseloven

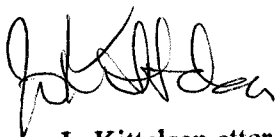
Statens helsetilsyn ser at Svalbard i fremtiden kan få en viktig funksjon knyttet til utvikling av nordområdene, og det er viktig at bestemmelsene i folkehelseloven ivaretar det miljørettede helsevernet på øya.

Etter Statens helsetilsyns vurdering bør det vurderes om de deler av kapittel 2 som omhandler plikt til å ha løpende oversikt over helsetilstanden og positive og negative faktorer som påvirker denne, skal gjøres gjeldende for Svalbard. Aktuelle risikofaktorer vil blant annet være oppvekstmiljø for barn og unge, rusmisbruk i befolkningen og omfang av ulykker. Myndighet og ansvar bør også her legges til Longyearbyen lokalstyre.

For å sikre at ansvaret og myndighet blir implementert i det løpende arbeidet er det viktig at kravene til styring og kontroll tydeliggjøres. Vi støtter at kravet til internkontroll legges inn i forskriftens § 10. Slik § 30 er utformet i folkehelseloven, vises det til kommune og fylkeskommunes ansvar. Ordlyden er derfor ikke direkte overførbart for anvendelse på Svalbard. Vi anmoder departementet om å tydeliggjøre i forskriften hvilke oppgaver som omfattes av Sysselmannens internkontroll, og hvilke som skal følge styrings- og kontrollinjen fra Longyearbyens lokalstyre.

Vi støtter forslaget om at tilsynsbestemmelsene i folkehelseloven gjøres gjeldende på Svalbard, og at Fylkesmannen i Troms skal føre tilsyn med at kravene i folkehelseloven som gjelder for Svalbard etterleveres. Vi vil påpeke at en utvidelse av Fylkesmannens tilsynsvirksomhet tilsier økt ressursbruk om tilsynet skal gjennomføres regelmessig, og ikke gå på bekostning av tilsynsoppgaver på fastlandet.

Med hilsen

Jo Kittelsen etter fullmakt
ass. direktør

Arve Norum Slemdal
rådgiver

Saksbehandler: Arve Norum Slemdal, tlf. 21 52 98 56